Rok VI.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 6. **Warszawa, dnia 15 czerwca 1937 r.**

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

SKOROWIDZ RZECZOWY.

ADMINISTRACJA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

KLASYFIKACJA GRUNTÓW.

NADZÓR NAD HODOWLĄ BYDŁA, ŚWIŃ I OWIEC.

OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI ZIEMSKIMI.

PARCELACJA.

RYBACTWO.

47.

USTAWA

z dnia 14 kwietnia 1937 r.

o ograniczeniu obrotu nieruchomościami powstałymi z parcelacji

Art. 1. Ustawa niniejsza stosuje się do gospodarstw, powstałych w drodze parcelacji nieruchomości ziemskich, niezależnie od tego, czy parcelowana nieruchomość stanowiła własność Państwa, Państwowego Banku Rolnego lub innych osób prawnych i fizycznych. Ustawa niniejsza nie ma jednak zastosowania do gruntów, określonych w art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w brzmieniu ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 405).

Art. 2. (1) Gospodarstwa, powstałe z parcelacji, nie mogą być zbywane w całości lub w części, dzielone, wydzierżawiane, zastawiane lub obciążane bez zezwolenia władzy. Gospodarstwa, będące własnością małoletnich, mogą być wydzierżawiane do czasu osiągnięcia pełnoletności za zgodą władzy opiekuńczej.

(2) Właściciele gospodarstw, powstałych z parcelacji, obowiązani są do osobistego gospodarowania na tych gospodarstwach. Władza może zezwolić na powierzenie gospodarowania innej osobie.

Art. 3. (1) W licytacji gospodarstw, powstałych z parcelacji, mogą brać udział tylko te osoby, które na nabycie nieruchomości uzyskały zezwolenie władzy, właściwej ze względu na miejsce położenia licytowanej nieruchomości. Władzy tej doręczane będą obwieszczenia o licytacji.

(2) Przepis o obowiązku uzyskiwania zezwoleń nie dotyczy instytucji kredytu długoterminowego, biorących udział w licytacji.

Art. 4. (1) Ograniczenia, wynikające z ustawy niniejszej, stosują się tak do pierwotnych, jak i do następnych nabywców.

(2) W aktach sprzedaży gospodarstw, powstałych z parcelacji, notariusze z urzędu zamieszczają wzmiankę o ograniczeniach, wynikających z ustawy niniejszej. W przypadkach przyznania tytułu własności w postępowaniu sądowym na podstawie przepisów, przewidzianych w ustawach o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w posiadanie nabywców w drodze parcelacji nieruchomości ziemskich, sąd na wniosek władzy zamieści w orzeczeniu wzmiankę o powyższych ograniczeniach.

(3) Brak wzmianki o ograniczeniach w umowie sprzedaży lub w wykazie hipotecznym nie zwalnia gospodarstwa od tych ograniczeń. Przepis ten nie dotyczy nieruchomości, wymienionych w art. 5 i 6.

Art. 5. (1) Gospodarstwa, powiększone w drodze nabycia działek z parcelacji po wejściu w życie ustawy niniejszej do normy gospodarstwa samodzielnego, mogą być również poddane ograniczeniom, wynikającym z ustawy niniejszej, przez ujawnienie tych ograniczeń w księgach hipotecznych na wniosek władzy.

(2) Normy obszarowe gospodarstw samodzielnych dla poszczególnych województw lub powiatów ustali Minister Rolnictwa i Reform Rolnych po zasięgnięciu opinii właściwej izby rolniczej.

Art. 6. Gospodarstwa, powstałe z parcelacji, przeprowadzonej przed wejściem w życie ustawy niniejszej, a po dniu 1 września 1919 r., mogą być poddane ograniczeniom, wynikającym z ustawy niniejszej, od daty ujawnienia tych ograniczeń w trybie, określonym w art. 5 ust. (1).

Art. 7. (1) Umowy, zawarte wbrew przepisom art. 2, są nieważne.

(2) Gospodarstwo, którym rozporządzono wbrew przepisom art. 2, może być poddane przymusowemu wykupowi według przepisów art. 22 i 23 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1). Jeżeli wykup następuje z powodu sprzedaży nieruchomości, dokonanej wbrew przepisom art. 2, władza może określić wynagrodzenia za wykupione gospodarstwo bądź na podstawie art. 27, 28 i 29 powołanej ustawy o wykonaniu reformy rolnej, bądź w wysokości ceny sprzedażnej, ustalonej w umowie. Wypłata wynagrodzenia następuje według zasad i w trybie, stosowanym przy wypłacie wynagrodzenia za nieruchomości przymusowo wykupywane na cele reformy rolnej.

Art. 8. (1) Kto rozporządza działką, powstałą z parcelacji, wbrew ograniczeniom, zawartym w art. 2, podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych lub jednej z tych kar. Tej samej karze podlega, kto nabywa lub użytkuje działkę wbrew przepisom art. 2.

(2) Do dochodzenia i karania wykroczeń, określonych w ust. (1), właściwa jest powiatowa władza administracji ogólnej.

Art. 9. (1) Do udzielania zezwoleń, przewidzianych w art. 2 i 3, oraz do składania wniosków w myśl art. 5 i 6, właściwy jest starosta.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala zasady,

którymi kierować się będą starostowie przy wykonywaniu przepisów ust. (1).

Art. 10. Za ujawnienie w księgach hipotecznych łącznie z prawem własności ograniczeń, wynikających z ustawy niniejszej, sądy i pisarze hipoteczni nie pobierają osobnych opłat. Sądowe opłaty hipoteczne i stawki wynagrodzenia pisarzy hipotecznych od wpisów, wnoszonych w myśl art. 5 i 6, obniża się o 50%.

Art. 11. Rada Ministrów, na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, może w drodze rozporządzeń zawieszać całkowicie lub częściowo działanie ustawy niniejszej w stosunku do poszczególnych województw i powiatów oraz poszczególnych kategorii gospodarstw.

Art. 12. Do nieruchomości, podlegających ograniczeniom, wynikającym z ustawy niniejszej, nie stosuje się rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 428), oraz rozporządzenia niemieckiej Rady Związkowej z 15 marca 1918 r. o obrocie nieruchomościami ziemskimi (Zb. Ust. Rzeszy str. 123) i art. 54 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1). Ustawa niniejsza nie narusza jednak skuteczności wpisów hipotecznych, ujawnionych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, a zawierających podobne ograniczenia.

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Sprawiedliwości, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 14. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 14.V.37 r. Nr. 36, poz. 272).

48.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 15 lutego 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o klasyfikacji gruntów pod wodami.

Na podstawie art. 3 ust. (3) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 203) zarządzam co następuje:

§ 1. Czynności związane z klasyfikacją gruntów pod wodami zamkniętymi, których obszar łączny w jednej gromadzie przekracza 20 ha, przeprowadzą klasykatorzy powiatowych komisji klasyfikacyjnych na podstawie projektów klasyfikacyjnych, sporządzonych przez rzeczoznawców. Przewodniczący właściwej wojewódzkiej komisji klasyfikacyjnej wyznacza rzeczoznawców z listy ustalonej przez przewodniczącego Głównej Komisji Klasyfikacyjnej.

§ 2. (1) Przed sporządzeniem projektu klasyfikacyjnego rzeczoznawca winien zapoznać się:

1) z orzeczeniami wojewódzkiej władzy administracji ogólnej o utworzeniu obwodów rybackich na wodach otwartych;

2) z orzeczeniami powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzającymi, że pewne wody są wodami otwartymi lub zamkniętymi;

3) z opracowaniami właściwych organów władzy, służącymi za podstawę do wydania orzeczeń o podziale wód otwartych na obwody rybackie;

4) z operatami technicznymi przy księgach wodnych w starostwach, odnoszącymi się do gospodarstw stawowych;

5) z zezwoleniami, udzielonymi na założenie stawów.

(2) W razie wniesienia odwołania co do ustaleń, wymienionych w ustępie poprzedzającym — klasyfikację należy przeprowadzić na podstawie orzeczenia władzy administracyjnej ogólnej bez względu na treść odwołania.

(3) Jeżeli zaliczenie danej wody do wód zamkniętych lub otwartych nie zostało dokonane orzeczeniem władzy administracji ogólnej, rzeczoznawca zaprojektuje odpowiednie zaliczenie w swoim projekcie klasyfikacyjnym.

(4) Posiadaczom gruntu służyć będzie prawo żądania zmiany klasyfikacji, jeżeli późniejsze orzeczenie władzy administracji ogólnej będzie się różnić od orzeczenia, stanowiącego podstawę klasyfikacji.

§ 3. (1) Projekt klasyfikacyjny rzeczoznawcy będzie załączony do protokółu klasyfikacyjnego.

(2) Rzeczoznawcy służy prawo zgłaszania uwag do protokółu klasyfikacyjnego.

§ 4. Powiatowa komisja klasyfikacyjna powinna przed wydaniem orzeczenia zapoznać się z projektem klasyfikacyjnym rzeczoznawcy oraz z jego uwagami.

§ 5. Tereny przeznaczone pod budowę stawów zostaną zaklasyfikowane jako grunty pod wodami, o ile władza wodna udzieliła już zezwolenia na założenie stawów.

§ 6. Niezależnie od świadczeń wymienionych w § 62 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 453) posiadacze gruntów pod wodami obowiązani są do bezpłatnego dostarczenia potrzebnych łodzi oraz wioślarzy.

§ 7. (1) Przy klasyfikacji gruntów pod wodami nie mają zastosowania przepisy § 29 ust. (1) i (2) oraz § 36 ust. (2) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego z wyjątkiem klasyfikacji tych gruntów, na których zostało zniesione prawo wodne zezwoleniem władz wodnych (art. 45 i 70 ustawy wodnej Dz. U. R. P. Nr. 62 z r. 1928, poz. 574 oraz § 11 i 12 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 14 lutego 1925 r. w sprawie zakładania, użytkowania i spuszczania stawów Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 160).

(2) Granice gruntów związanych z użytkowaniem gruntów pod wodami należy ustalać na podstawie operatu technicznego lub według stanu faktycznego, stosując zasady następujące:

a) Wierzchowinę lub wyspę stanowi ta część zbiornika wody, która normalnie nie jest zalana; w przypadkach wątpliwych należy przyjąć jako granicę zalewu warstwicę, która odpowiada głębokości wody 20 cm przy technicznie możliwym i dozwolonym zalewie; nie bierze się przy tym pod uwagę uszkodzeń wałów i urządzeń technicznych, chwilowo uniemożliwiających pełny zalew.

b) Za groble i wały należy uważać pas ziemi o szerokości całej podstawy wału.

c) Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę, należy zaliczać do klasy VI gruntów nad wodami. Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę do lub ze zbiorników więcej niż jednego posiadacza, należy zaliczać do nieużytków.

§ 8. Jeżeli dno zbiornika wody tworzą grunty należące do różnych klas, wówczas grunty, których ogólna powierzchnia nie przekracza 25% powierzchni danego zbiornika, można zaliczyć do tej samej klasy, do której zaliczone zostały pozostałe grunty zbiornika.

§ 9. Przy ocenie wartości gleby dna, należy brać pod uwagę wyłącznie wartość gleby dla celów rybackich, przy czym miarodajną dla tej oceny jest warstwa dna grubości 35 cm.

§ 10. W przypadkach, gdy zaliczenie gruntów pod wodami do poszczególnych klas na podstawie jakości gruntu i wody— napotyka na trudności, np. skutkiem zamulenia dna, występowania typów gleb nie odpowiadających opisowi gruntów ornych itp., — należy kierować się zasadami następującymi:

1) Do pierwszych dwóch klas zalicza się najlepsze gleby oraz muły, powstałe także na innych glebach mineralnych, o ile posiadają właściwości takie, jak urodzajna warstwa najlepszych gleb. Różnica pomiędzy gruntami tych klas polega na miąższości lub na jakości warstwy urodzajnej, świadczących o ich zasobności. Woda w zbiornikach o powyższym dnie jest mętna o kolorze ciemnym (należy ją odróżniać od ciemnej wody ubogiej, torfowej lub leśnej czasami również mętnej). Woda płynąca w takich terenach niesie niemal zawsze żyzne zawiesiny, tworząc w zbiornikach wodnych urodzajne muły. Rośliny podwodne rosną całymi ławicami i bardzo bujnie nawet w wodzie płynącej.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczonego do klasy I:

a) czarnoziemy,
b) lössy o bogatej warstwie próchnicznej,
c) rędziny o bogatej, głębokiej warstwie próchnicznej (borowiny czarne),
d) mady powstałe z powyższych gleb,
e) czarne ziemie pochodzenia bagiennego, z wyłączeniem torfów, zmineralizowane w zupełności;
wszystkie te gleby o pokładzie urodzajnym głębszym niż 35 cm;
f) gleby wymienione wyżej lub inne gleby mineralne, pokryte warstwą mułu grubości co najmniej 35 cm, zupełnie zmineralizowanego, zwięzłego, o dużych właściwościach koloidalnych, o reakcji obojętnej lub lekko alkalicznej. Muł taki posiada cechy bardzo żyznych tłustych mad, po osuszeniu nabiera koloru ciemnoszarego lub ciemnobrązowego aż do czarnego; uprawiany wykazuje cechy dobrej ziemi ogrodowej (udają się doskonale okopowe i warzywa), osuszony a nie uprawiony pęka tworząc głębokie szczeliny.

2) Do klasy II zalicza się następujące grunty, jeżeli tworzą one dno zbiornika wody, odpowiadającej opisowi podanemu w punkcie 1):

a) wszystkie gleby i muł, wymienione w punkcie 1), lecz o uboższej warstwie urodzajnej, lub wprawdzie bogatej, ale o miąższości tylko od 20 do 35 cm,

b) bielice, gliny i iły bogate w próchnicę, tworzącą ciemną warstwę,
c) dobre mady, powstałe z innych gleb niż wymienione w punkcie 1).

3) Do klasy III zalicza się gleby pod względem zasobności średnie, koloru jaśniejszego (oprócz torfów i murszów). Muł zaliczony do tej klasy ma również kolor jaśniejszy (popielaty, szary lub żółtawy). Woda w takich zbiornikach jest w okresie żerowania ryb zmącona, koloru opisanego mułu. Woda płynąca jest dobra, nie niesie jednak stale zawiesin, a jedynie w okresie roztopów lub po większych opadach. Rośliny podwodne rosną dobrze, jednakże poszczególne rośliny występują w mniej bujnym poroście niż w wodzie zasilającej zbiorniki zaliczone do klasy II.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczonego do klasy III:

a) gleby mineralne, czynne, z wyraźną warstwą akumulacyjną lub mułową, chociaż jaśniejszą i mniej próchniczną niż w glebach zaliczonych do klasy I i II,
b) piaski z dużą ilością części pyłowych w górnej warstwie, albo z dobrą warstwą akumulacyjną, nabierającą pod wodą cechy mułu koloidalnego,
c) mursze i torfy nizinne, w górnej co najmniej 10 cm warstwie zupełnie rozłożone i zmineralizowane, w niższych o posuniętym rozkładzie włókien roślin,
d) wszystkie dna zbiorników wody, utworzone z warstwy mułu koloidalnego, o małej zawartości próchnicy, o kolorze jasnym lub szaropopielatym, o reakcji obojętnej albo alkalicznej.

4) Do klasy IV zalicza się gleby wadliwe lub ubogie. Są one twarde z cienką warstwą mulistą, prócz torfów tworzących z powodu nierozłożonych części roślin dno elastyczne, uginające się przy nacisku. Podobne do torfowych są także dna, utworzone przez sploty korzeni i łodyg turzyc bagiennych (nazywane „materacami"), które pokrywając gęstą i zwięzłą siecią właściwe dno zbiornika, uniemożliwiają tworzenie się typowego dna mulistego. Woda zasilająca te zbiorniki jest uboga, zawiesin nie ma wcale albo tylko przejściowo, lub zawiesiny są jałowe; w zbiornikach takich woda jest przeważnie przezroczysta. Rośliny podwodne tworzą słabe pędy i liście.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczonego do klasy IV:

a) piaski i żwiry o ubogiej i cienkiej warstwie akumulacyjnej, tworzącej pod wodą mało koloidalny muł; osuszone dno posiada cienką (niekiedy tylko kilkumilimetrową) warstwę mulistą zlepiającą ziarenka piasku;
b) wadliwe, ciężkie, twarde grunty gliniaste i ilaste, kwaśne i często już w nawierzchni żelaziste;

c) grunty twarde wapienne i marglowe, kamieniste o małym zasobie materii organicznej, pokryte jedynie cienką warstwą mułu;

d) torfy nizinne, mało rozłożone: do tych zaliczyć należy także dna utworzone przez nieprzerwane „materace“, powstałe z korzeni turzyc o grubości przekraczającej 10 cm; jeżeli warstwa ta nie wynosi co najmniej 10 cm, klasyfikuje się według gleby położonej pod tym „materacem“;

e) muł o reakcji kwaśnej (zazwyczaj w zbiornikach, które stale są pod wodą) oraz muł grubowłóknisty, luźny, mało koloidalny, utworzony z nierozłożonych części twardej roślinności.

5) Do klasy V zalicza się zupełnie jałowe dna, bez śladu mułu, zasilane wodą taką jak w klasie IV. Nikłych roślin podwodnych występuje mniej niż w klasie IV.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy V.

a) piaski i żwiry ubogie, bez śladu warstwy akumulacyjnej i bez mułu koloidalnego,

b) torf nizinny nierozłożony oraz torf wyżynny.

6) Do klasy VI zaliczone będą wszystkie grunty pod wodami otwartymi, bez względu na ich jakość, a nadto z gruntów pod wodami zamkniętymi grunty gorsze niż wymienione w klasie V.

§ 11. (1) Po dokonaniu podziału gruntów pod wodami na klasy według jakości gruntów i wody (§ 10), należy zbadać czy nie występują wyraźnie warunki, powodujące obniżenie klasyfikacji. Jeśli te warunki wprawdzie występują, lecz w stopniu niewielkim ma zastosowanie postanowienie § 29 ust. (6) pkt c) rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 453).

(2) Przy stosowaniu poszczególnych obniżek klasyfikacji kierować się należy następującymi zasadami:

1) Obniżka na skutek niemożności osuszenia dna ma zastosowanie jedynie wówczas, jeżeli osuszenie do głębokości co najmniej 25 cm przy zastosowaniu normalnych sposobów odwodnienia jest niemożliwe z powodu stale za wysokiego stanu wód gruntowych lub stałej cofki wód. Okoliczności te winny być stwierdzone w operacie technicznym. Jeżeli powierzchnia dna, nie mogąca być osuszona, jest mniejsza aniżeli 25% ogólnej powierzchni zbiornika wody, nie uwzględnia się obniżki. Nie uwzględnia się również błędów przy założeniu stawu, jak np. za głęboko wybrane wyroby, za wysoko ułożony leżak mnicha itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżki wymienionej w pkt. 4).

2) Kwasowość wody winna być stwierdzona w każdym zbiorniku z osobna.

3) Woda źródlana jest jedynie wówczas powodem do obniżki, jeżeli źródła położone są wewnątrz zbiornika lub nie dalej niż 100 m od brzegu zalewu; przy tym należy rozumieć pod określeniem „zasilany przeważnie“ okoliczność, że utrzymanie w okresie letnim zwierciadła wody na właściwym poziomie odbywa się przez wodę źródlaną. Jeżeli woda tak zasilanego zbiornika przepływa do innego zbiornika, obniżka dla tego ostatniego nie może być zastosowana. Obniżki tej nie stosuje się przy klasyfikacji stawów pstrągowych.

4) Obniżkę z powodu nieuniknionego przepływu wód stosuje się wówczas, jeżeli woda przepływa stale w ilości przewyższającej normalne zapotrzebowanie zbiornika, a dla umożliwienia przepływu nadmiaru wód wybudowane są w zbiorniku odpowiednie urządzenia jak śluzy, przewały itp. Natomiast obniżki tej nie należy stosować przy zbiornikach ułożonych względem siebie systemem łańcuchowym, gdzie woda zasilająca przechodzi przez cały szereg zbiorników, jeżeli ilość wody przepływającej nie przekracza normalnego zapotrzebowania. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 1) lub 5).

5) Obniżkę z powodu nadmiaru wód (burzowych lub z wylewów rzek czy strumieni itp.) należy stosować, jeżeli udowodniono powtarzający się często zalew zbiornika nadmiarem wód i jeżeli w zbiorniku wybudowane są specjalne urządzenia dla przepuszczania nadmiaru wód jak śluzy, przewały itp.

6) Obniżkę z tytułu niedostatecznego dopływu należy stosować:

a) przy zbiornikach wód, zasilanych jedynie wodą opadową,

b) przy zbiornikach wód, zasilanych wodą z wód płynących lub źródlanych, stosuje się obniżkę jedynie do tych zbiorników, które normalnie mają za słaby dopływ, aby móc utrzymać zalew w granicach przyjętych do klasyfikacji, a stąd powstałe zmniejszenie powierzchni lustra wody przekracza 25% przyjętej powierzchni lustra wody i to w okresie nie krótszym niż przez 1 miesiąc w sezonie,

c) przy zbiornikach wód, których zalew umożliwiony jest jedynie przez wodę mechanicznie podnoszoną z poziomu niższego.

7) Nadmierna przesiąkliwość dna powoduje obniżenie klasyfikacji, jeżeli skutkiem niej zachodzi konieczność zwiększenia dopływu wody ponad dopływ normalny. Jako normalny dopływ uważać należy tutaj 2 litry na sekundę na hektar w okresie letnim. Przesiąkliwość taka musi być spowodowana naturalnymi właściwościami gleby dna lub materiału ziemnego, np. gniazdami żwiru przepuszczającymi wodę, lub przeciętą i odsłoniętą ro-

wami przepuszczalną warstwą podglebia, jak również żyłkami i kanalikami żelazawymi w glebach gliniastych o dużej zawartości żelaza. Natomiast nie powoduje obniżki przesiąkliwość spowodowana błędami technicznymi w budowie zbiornika np. nieodpowiednią budową wału zbiornika, usypaniem wału na niezerwanej starej darni łąkowej itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 6) a) lub b).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski.*

(Dz. U. R. P. z 24.IV.37 r. Nr. 31, poz. 246).

49.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 4 maja 1937 r.

w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec.

Na podstawie art. 2—5, 7, 10 i 14 ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) oraz w związku z ustawą śląską z dnia 15 czerwca 1936 r o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. Śl. Nr. 16, poz. 28) zarządzam co następuje:

Do art. 2.

§ 1. (1) Księgi zarodowego bydła poszczególnych ras i odmian należy prowadzić oddzielnie dla buhajów i krów.

(2) Księgi zarodowego bydła dzielą się na: księgi wstępne zarodowych krów, księgi główne zarodowych krów, księgi wstępne zarodowych buhajów oraz księgi główne zarodowych buhajów. Księgi wstępne zarodowych buhajów będą prowadzone tylko dla buhajów rasy czerwonej polskiej i innych odmian krajowych.

(3) Księgi zarodowego bydła powinny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki (§ 3), datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 6 licencja), pochodzenie, opis budowy i jej ocenę w punktach (§ 5), wagę z podaniem dat określenia jej, opis umaszczenia, uzyskane nagrody, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodarstwie zwierzę zostało urodzone, oraz adres jego

Rodzaj księgi	Mleczność: roczna wydajność mleka przy przeciętnym rocznym procencie tłuszczu	lub	Mleczność: roczna wydajność tłuszczu w mleku przy przeciętnym rocznym procencie tłuszczu	Ocena budowy w punktach
Bydło nizinne				
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej 2.800 kg ml. 3,2% tł.	lub co najmniej	100 kg tł. 3% tł.	co najmniej 65
księga główna zarodowych krów	„ 3.300 kg ml. 3,2% tł.	„	120 kg tł. 3% tł.	„ 75
Bydło czerwone polskie i inne odmiany krajowe				
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej 2.000 kg ml. (1.500 kg ml.)[1] (2.400 kg ml.)[2] 3,75% tł. (3,6% tł.)[2]	lub co najmniej	95 kg tł. 3,5% tł. (3,4% tł.)[2]	co najmniej 65
księga główna zarodowych krów	„ 2.800 kg ml. (3.000 kg ml.)[2] 4% tł. (3,8% tł.)[2]	„	120 kg tł. 3,75% tł. (3,6% tł.)[2]	„ 75
Bydło górskie				
księga wstępna zarodowych krów	co najmniej 2.400 kg ml. 3,6% tł.	lub co najmniej	95 kg tł. 3,4% tł.	co najmniej 65
księga główna zarodowych krów	„ 3:000 kg ml. 3,8% tł.	„	120 kg tł. 3,6% tł.	„ 75

[1]) dla obszaru województw: wileńskiego, nowogródzkiego i poleskiego,
[2]) dla obszaru województwa śląskiego.

gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych krów powinny ponadto zawierać: nazwy i numery wpisów do ksiąg buhajów użytych do pokrycia, daty urodzeń cieląt, ich płeć, numery metryczek, wiadomości dotyczące mleczności krów (wydajność mleka i tłuszczu w kilogramach oraz przeciętny procent tłuszczu w mleku) w kolejnych latach z podaniem ilości dni doju oraz — w miarę możności — wagę cieląt z podaniem dat określenia jej.

§ 2. (1) Do ksiąg zarodowych krów mogą być wpisane krowy, które:

a) są zdrowe,
b) ocieliły się po raz pierwszy w trzecim roku życia lub później, jeżeli w trzecim roku zaszło poronienie,
c) mają ukończony co najmniej jeden okres wydzielania mleka po ocieleniu się (okres laktacyjny),
d) mają umaszczenie właściwe dla danej rasy lub odmiany,
e) o ile chodzi o możność wpisania do księgi głównej zarodowych krów, posiadają co najmniej dwa pełne pokolenia przodków, wpisanych do ksiąg zarodowego bydła tej samej rasy lub odmiany oraz
f) pod względem mleczności i budowy, zależnie od tego, do jakiej księgi mają być wpisane, odpowiadają wymaganiom, ustalonym w tabelce następującej:*)

(2) Wymienione w tabelce wymagania co do rocznej wydajności mleka oraz rocznej wydajności tłuszczu w mleku są ustalone dla krów, które ukończyły trzeci okres laktacyjny, dla krów zaś, które ukończyły drugi okres laktacyjny, wymagania te są obniżone o 10%, a dla krów, które ukończyły pierwszy okres laktacyjny — o 20%.

(3) Do ksiąg głównych zarodowych krów mogą być wpisane również krowy, które odpowiadają wymaganiom, ustalonym w ust. (1) pkt a), b), c), d) i f), a ponadto mają dwa pełne pokolenia przodków wpisanych:

a) do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" itp., prowadzonych dla tej samej rasy lub odmiany przed dniem 28 marca 1935 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 1, lub przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 2,
b) do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia krowy, o ile chodzi o krowy importowane.

(4) Do ksiąg zarodowych buhajów mogą być wpisane buhaje zdrowe w wieku powyżej jednego roku, które mają umaszczenie właściwe dla danej rasy lub odmiany, a ponadto pod względem pochodzenia i budowy zależnie od tego, do jakiej księgi mają być wpisane, odpowiadają wymaganiom, ustalonym w tabelce następującej:

---

*) Zob. tabelkę na str. 171 (P. Red.).

Rodzaj księgi	Pochodzenie	Ocena budowy w punktach
Księga wstępna zarodowych buhajów (tylko dla bydła czerwonego polskiego i innych odmian krajowych	co najmniej matki wpisane do ksiąg wstępnych zarodowych krów	co najmniej 70
Księga główna zarodowych buhajów	co najmniej dwa pełne pokolenia przodków wpisanych do ksiąg zarodowego bydła tej samej rasy lub odmiany, przy czym mleczność matek i matek ojców powinna być co najmniej taka, jaka jest ustalona dla krów, które mogą być wpisane do ksiąg głównych (ust. (1) tabelka)	„ 75

(5) Do ksiąg wstępnych zarodowych buhajów (prowadzonych tylko dla bydła czerwonego polskiego i innych odmian krajowych) mogą być wpisane również buhaje, które odpowiadają pod względem zdrowia, wieku, umaszczenia i budowy wymaganiom, ustalonym w ust. (4), a ponadto mają co najmniej matkę, wpisaną do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" itp., prowadzonych dla tej samej rasy lub odmiany przed dniem 28 marca 1935 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 1 lub przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 2.

(6) Do ksiąg głównych zarodowych buhajów mogą być wpisane również buhaje, które odpowiadają pod względem zdrowia, wieku, umaszczenia i budowy wymaganiom, ustalonym w ust. (4), a ponadto mają co najmnie dwa pełne pokolenia przodków wpisanych:

a) do ksiąg „rodowodowych", „hodowlanych" itp., prowadzonych dla tej samej rasy lub odmiany przed dniem 28 marca 1935 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 1 lub przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 2,

b) do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia buhaja, o ile chodzi o buhaje importowane,

przy czym zarówno w przypadkach wymienionych w pkt a) jak i b) mleczność matek i matek ojców powinna być co najmniej taka, jaka jest ustalona dla krów, które mogą być wpisane do ksiąg głównych (ust. (1) tabelka).

§ 3. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowego bydła, ustala się na podstawie metryczki.

(2) Po urodzeniu się cielęcia należy mu założyć w prawe ucho kolczyk z numerem oborowym i wystawić metryczkę, która powinna zawierać: numer metryczki, nazwę cielęcia, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki cielęcia, rodzaj ksiąg, do których są ojciec i matka wpisane oraz numery wpisów, datę urodzenia cielęcia, jego płeć, numer oborowy, rysunek umaszczenia widziany z dwóch boków cielęcia i z przodu głowy (dla ras jednomaścistych — opis umaszczenia), datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy.

(3) Metryczka powinna być w ciągu 6 tygodni po urodzeniu się cielęcia dostarczona izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowego bydła i przechowywana w kartotece.

§ 4. Mleczność krowy, która ma być wpisana do księgi zarodowych krów, stwierdza się w drodze kontroli wykonywanej w sposób przewidziany w § 24 niniejszego rozporządzenia.

§ 5. (1) Ocenę budowy zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowego bydła, przeprowadza się przez porównanie, w jakim stopniu zwierzę odpowiada najwyższym wymaganiom, które w sumie oznacza się jako 100 punktów.

(2) Ocenie poddaje się poszczególne części zwierzęcia i zależnie od wyników oceny przyznaje się za:

głowę, szyję i rogi	do 5	punktów
przód (kłąb, łopatka, bark, ożebrowanie, szerokość i głębokość przodu) . .	„ 20	„
środkową część tułowia (grzbiet, lędźwie, słabizna, brzuch)	„ 15	„
zad (krzyż, ogon i jego osada, szerokość, długość i kształt zadu)	„ 20	„
kończyny i chód	„ 10	„
oznaki użytkowości	„ 10	„
wygląd ogólny	„ 20	„

§ 6. Zwierzę, co do którego stwierdzono, że odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 2 (licencja), powinno być oznaczone kolczykiem założonym w lewe ucho oraz wpisane do odpowiedniej księgi zarodowego bydła. Kolczyk powinien zawierać: znak izby rolniczej (§ 17), znak księgi (W — wstępna, G — główna) oraz kolejny numer wpisu.

§ 7. (1) Księgi zarodowej trzody chlewnej poszczególnych ras i typów należy prowadzić oddzielnie dla knurów i maciol.

(2) Księgi zarodowej trzody chlewnej powinny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki miotu (§ 9) i numer prosięcia w chlewni, datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 11 licencja), pochodzenie, opis budowy, ocenę zwierzęcia w punktach (§ 10), wiadomości dotyczące miotu, z którego zwierzę

pochodzi (ilość prosiąt, ich wagę ogólną i przeciętną w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu), wagę zwierzęcia w 6 miesięcy po urodzeniu, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodarstwie zwierzę zostało urodzone oraz adres jego gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych macior powinny ponadto zawierać nazwy i numery wpisów knurów użytych do pokrycia, daty oproszeń oraz wiadomości dotyczące poszczególnych miotów ilość prosiąt, ich wagę ogólną i przeciętną w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu, płeć prosiąt, numery metryczek oraz numery kolejne w chlewni, jak również — w miarę możności — wyniki stwierdzenia wyzyskiwania paszy, szybkości dojrzewania oraz wartości produktów rzeźnych (§ 25).

§ 8. (1) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej mogą być wpisane zwierzęta zdrowe, które mają ukończone co najmniej 6 miesięcy życia, przy ocenie budowy otrzymały: knury co najmniej 70 punktów, maciory 60 punktów i które poza tym odpowiadają wymaganiom, ustalonym w paragrafie niniejszym.

(2) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej mogą być wpisane zwierzęta pochodzące po knurach i maciorach, wpisanych do ksiąg zarodowej trzody chlewnej tej rasy oraz zwierzęta importowane, wpisane do ksiąg trzody chlewnej tej rasy, prowadzonych w kraju pochodzenia zwierzęcia. Do dnia 31 grudnia 1938 r. do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej mogą być wpisane również zwierzęta, które mają trzy pełne pokolenia przodków, wpisanych do ksiąg „rodowodowych“, „hodowlanych“ itp., prowadzonych dla tej rasy przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 2, przy czym knury powinny być pełnej krwi we wszystkich trzech pokoleniach.

(3) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy białej ostrouchej mogą być wpisane zwierzęta tej rasy oraz pochodzące po matkach tej rasy i knurach rasy wielkiej białej angielskiej, przy czym w obu przypadkach zwierzęta te powinny mieć trzy pełne pokolenia przodków wpisanych:

a) do ksiąg zarodowej trzody chlewnej lub do ksiąg „rodowodowych“, „hodowlanych“ itp., prowadzonych przed dniem 28 marca 1935 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 1, lub przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje, wymienione w załączniku Nr 2,

b) do odpowiednich ksiąg kraju pochodzenia zwierzęcia, o ile chodzi o zwierzęta importowane.

(4) Umaszczenie zwierząt, które mogą być wpisane do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy wielkiej białej angielskiej lub białej ostrouchej, powinno być białe. Dopuszczalne są niewielkie ciemne plamki na skórze pokryte jasnym włosem.

(5) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej rasy białej zwisłouchej mogą być wpisane zwierzęta, które odpowiadają istotnym cechom tej rasy pod względem budowy i umaszczenia oraz mają stwierdwzone pochodzenie po rodzicach tej samej rasy.

(6) Do ksiąg zarodowej trzody chlewnej, prowadzonych dla krajowych typów trzody chlewnej , mogą być wpisane zwierzęta bez wiadomego pochodzenia, odpowiadające istotnym cechom danego typu.

(7) Oprócz określonych wyżej wymagań zwierzę każdej rasy lub każdego krajowego typu powinno:

a) pochodzić z miotu o ilości co najmniej 8 urodzonych żywych prosiąt, a tylko w przypadku pierwszego miotu — o ilości co najmniej 6 żywych prosiąt,

b) pochodzić z miotu o przeciętnej wadze prosiąt, ustalonej w przeciągu 24 godzin po urodzeniu, nie mniejszej niż 1 kg oraz o wadze miotu w 21 dniu po urodzeniu nie mniejszej niż 30 kg lub o przeciętnej wadze prosiąt w 21 dniu po urodzeniu nie mniejszej niż 4 kg,

c) ważyć w 6 miesięcy po urodzeniu nie mniej niż 70 kg — o ile jest rasy wielkiej białej angielskiej lub białej ostrouchej, nie mniej niż 60 kg — o ile jest rasy czarnej zwisłouchej, nie mniej niż 50 kg — o ile jest rasy białej zwisłouchej lub należy do jednego z typów krajowych.

§ 9. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej, ustala się na podstawie metryczki miotu.

(2) Po oproszeniu się maciory należy każdemu z prosiąt miotu oznaczyć na prawym uchu numer prosięcia w chlewni oraz numer metryczki miotu. Metryczka powinna zawierać: numer metryczki, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki prosięcia oraz numery ich wpisów do ksiąg zarodowej trzody chlewnej, datę oproszenia, ilość prosiąt w miocie, ich wagę ogólną i przeciętną w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu, ich płeć, numery w chlewni, datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy.

(3) Metryczka miotu powinna być w ciągu 14 dni, licząc od 56 dnia po oproszeniu się maciory, dostarczona izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowej trzody chlewnej i przechowywana w kartotece.

§ 10. (1) Ocenę budowy zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej, przeprowadza się przez porównanie, w jakim stopniu odpowiada ono najwyższym wymaganiom, które w sumie oznacza się jako 100 punktów.

(2) Ocenie poddaje się poszczególne części zwierzęcia i zależnie od wyników oceny przyznaje się za:

głowę, szyję	do	5	punktów
grzbiet, lędźwie, krzyż	„	15	„
szynkę przednią (łopatkę)	„	5	„
klatkę piersiową	„	10	„
długość boku	„	15	„
głębokość boku	„	5	„
szynkę zadnią	„	20	„
nogi i chód	„	10	„
wygląd ogólny	„	15	„

§ 11. Zwierzę, co do którego stwierdzono, iż odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 8 (licencja), powinno być oznaczone na lewym uchu znakiem izby rolniczej (§ 17) i kolejnym numerem wpisu oraz pod tym numerem wpisane do księgi zarodowej trzody chlewnej.

§ 12. (1) Księgi zarodowych owiec poszczególnych ras i kierunków hodowlanych należy prowadzić oddzielnie dla tryków i macior.

(2) W uzasadnionych przypadkach izby rolnicze lub organizacje, prowadzące księgi zarodowych owiec, mogą za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych prowadzić te księgi:

a) oddzielnie dla poszczególnych stad, przy czym księgi mogą pozostawać w siedzibie gospodarstwa, w którym znajduje się stado,

b) oddzielnie dla poszczególnych stowarzyszeń hodowców owiec, przy czym księgi mogą pozostawać w siedzibie stowarzyszenia.

(3) Księgi zarodowych owiec powinny zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia: numer kolejny wpisu, nazwę, numer metryczki lub w razie stwierdzenia pochodzenia jagnięcia za pomocą wykazu przychówku (§ 14) zamiast numeru metryczki numer wykazu i numer jagnięcia w wykazie, datę urodzenia, datę stwierdzenia wartości hodowlanej (§ 16 licencja), dane dotyczące pochodzenia, wyniki oceny runa lub okrywy i budowy (§ 15 bonitacja), wagę z podaniem dat określenia jej, wydajność wełny w kilogramach z podaniem dat strzyżeń i czas odrostu wełny w miesiącach, nazwisko i imię hodowcy, w którego gospodarstwie zwierzę zostało urodzone oraz adres jego gospodarstwa, nazwiska i imiona następnych właścicieli oraz adresy ich gospodarstw. Księgi zarodowych macior powinny ponadto zawierać nazwy i numery wpisów do ksiąg tryków użytych do pokrycia, daty urodzeń jagniąt, ich płeć oraz numery metryczek lub w razie stwierdzenia pochodzenia jagniąt za pomocą wykazów przychówku — zamiast numerów metryczek, numery wykazów oraz numery jagniąt w wykazach. Ponadto dla owiec użytkowanych mlecznie — ocenę cech mleczności lub dane. dotyczące mleczności, dla owiec

zaś rasy karakuł — ocenę futerka zwierzęcia, a dla macior tej rasy również ocenę futerka przychówku.

§ 13. Do ksiąg zarodowych owiec mogą być wpisane zwierzęta zdrowe, odpowiadające określonej rasie lub kierunkowi hodowlanemu pod względem pochodzenia, budowy, rozwoju, umaszczenia, charakteru runa lub okrywy, wartości użytkowej i wagi.

§ 14. (1) Pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi zarodowych owiec, ustala się na podstawie metryczki lub wykazu przychówku.

(2) Po urodzeniu się jagnięcia na prawym jego uchu należy oznaczyć numer jagnięcia w owczarni oraz wystawić metryczkę lub wpisać zwierzę do wykazu przychówku. Metryczka powinna zawierać: numer metryczki, nazwę jagnięcia, nazwisko i imię hodowcy oraz adres jego gospodarstwa, nazwy ojca i matki jagnięcia oraz numery ich wpisów do ksiąg zarodowych owiec, datę urodzenia jagnięcia, jego numer w owczarni, płeć, datę wypełnienia metryczki oraz podpis hodowcy, a dla owiec rasy karakuł — ponadto ocenę futerka. Wykaz przychówku powinien zawierać dla każdego wpisanego zwierzęcia te same dane co i metryczka, przy czym numerowi metryczki odpowiada kolejny numer jagnięcia w wykazie.

(3) Metryczki w ciągu 3 miesięcy po urodzeniu się jagnięcia, wykazy zaś przychówku co trzy miesiące powinny być dostarczane izbie rolniczej lub organizacji, prowadzącej księgę zarodowych owiec i przechowywanie w kartotece.

§ 15. Bonitację (ocenę runa lub okrywy i budowy zwierzęcia) przeprowadza się nie wcześniej niż po pierwszej strzyży, biorąc pod uwagę odrost wełny za okres czasu co najmniej czteromiesięczny. Przy bonitacji stosować należy klucz bonitacyjny, ustalony zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych. Ocenę futerka owiec rasy karakuł przeprowadza się między 3 a 7 dniem po urodzeniu się zwierzęcia.

§ 16. Zwierzę, co do którego stwierdzono, iż odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 13 (licencja), powinno być oznaczone na lewym uchu znakiem izby rolniczej (§ 17) i kolejnym numerem wpisu oraz pod tym numerem wpisane do księgi zarodowych owiec.

§ 17. Znaki izb rolniczych, używane na podstawie niniejszego rozporządzenia, ustala się w sposób następujący:

Białostocka	Izba	Rolnicza	—	Bł
Kielecka	,,	,,	—	Kl
Krakowska	,,	,,	—	Kr
Lubelska	,,	,,	—	Lb
Lwowska	,,	,,	—	Lw
Łódzka	,,	,,	—	Łd

Poleska	Izba Rolnicza	—	Pl
Pomorska	„ „	—	Pm
Śląska	„ „	—	Śl
Warszawska	„ „	—	Wr
Wielkopolska	„ „	—	Pz
Wileńska	„ „	—	Wn
Wołyńska	„ „	—	Wł

§ 18. Do dnia 31 grudnia 1938 r. na obszarze województwa śląskiego pochodzenie zwierząt można ustalać nie tylko na podstawie metryczki (§§ 3, 9 i 14) lub wykazów przychówku (§ 14) lecz także na podstawie innych dowodów.

§ 19. Stwierdzenie przez izbę rolniczą lub organizację, prowadzącą księgę gospodarskich zwierząt zarodowych, że zwierzę odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 2, 8 lub 13 (licencja), odbywa się na podstawie oględzin przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje.

§ 20. (1) Przy wpisywaniu do ksiąg zwierząt, które same są wpisane lub których przodkowie są wpisani do ksiąg „rodowodowych“, „hodowlanych“ itp., prowadzonych przed dniem 28 marca 1935 r. przez organizacje wymienione w załączniku Nr 1, lub przed dniem 1 czerwca 1937 r. przez organizacje wymienione w załączniku Nr 2, albo też zwierząt importowanych, które same są wpisane lub których przodkowie wpisani są do ksiąg prowadzonych zagranicą — wiadomości zawarte w tych księgach uważa się za wiarogodne.

(2) Zwierzęta, posiadające wysoką wartość hodowlaną, lecz nie odpowiadające wszystkim wymaganiom ustalonym w §§ 2, 8 lub 13, mogą być w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie wpisywane do odpowiednich ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, po wyrażeniu na to zgody przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Do art. 3.

§ 21. (1) Dla obór, chlewni i owczarni, których właściciele chcą uzyskać prawo używania na ich oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy“, ustala się wymagania następujące:

a) materiał hodowlany powinien być wpisany do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,
b) materiał ten powinien być wyrównany pod względem budowy i użytkowości,
c) materiał żeński powinien być pokrywany rozpłodnikami, wpisanymi do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,
d) wychów młodzieży powinien być prawidłowy,
e) żywienie oraz pastwisko powinny być odpowiednie,

f) zwierzęta powinny być utrzymywane w warunkach higienicznych oraz powinna być zapewniona opieka weterynaryjna,

g) gospodarstwo hodowlane powinno być wolne od chorób zaraźliwych, trudnych do szybkiego i zupełnego zwalczenia.

(2) W odniesieniu do obór ustala się ponadto wymagania następujące:

a) w oborach bydła nizinnego lub górskiego powinno być co najmniej 40% zwierząt, a w oborach bydła czerwonego polskiego lub innych odmian krajowych co najmniej 20% zwierząt wpisanych do ksiąg głównych zarodowego bydła oraz

b) powinna być prowadzona kontrola wartości użytkowej wszystkich krów (§ 24).

§ 22. (1) Na żądanie właściciela izba rolnicza stwierdza, czy obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada wymaganiom, ustalonym w paragrafie poprzedzającym i o wyniku zawiadamia właściciela.

(2) W razie stwierdzenia, że obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada tym wymaganiom, izba rolnicza podaje do publicznej wiadomości, że właściciel tej obory, chlewni lub owczarni jest uprawniony do używania na jej oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy".

(3) Izba rolnicza corocznie stwierdza, czy zarodowa obora, chlewnia lub owczarnia odpowiada wymienionym wyżej wymaganiom; w razie stwierdzenia, że przestała odpowiadać tym wymaganiom, izba rolnicza zawiadamia o tym właściciela oraz podaje do publicznej wiadomości, że właściciel tej obory, chlewni, lub owczarni nie jest uprawniony do używania na oznaczenie nazwy, zawierającej określenie „zarodowy".

Do art. 4.

§ 23. (1) W razie uznania pewnej rasy bydła za odpowiednią dla określonego obszaru zwierzę innej rasy, hodowane na tym obszarze, odpowiadające wymaganiom, ustalonym w § 2, może być wpisane do księgi zarodowego bydła, jeżeli obora, do której ono należy, odpowiada wymaganiom, ustalonym w § 21 ust. (1) pkt b), d), e), f) i g), a w oborze tej:

a) materiał żeński pokrywany jest buhajami, które mogą być wpisane do księgi głównej zarodowych buhajów,

b) prowadzona jest kontrola wartości użytkowej wszystkich krów,

c) co najmniej 40% zwierząt, jeżeli to jest obora bydła nizinnego lub górskiego, a co najmniej 20% zwierząt, je-

żeli to jest obora bydła czerwonego polskiego lub innych odmian krajowych, odpowiada wymaganiom, ustalonym dla zwierząt, które mogą być wpisane do ksiąg głównych zarodowego bydła.

(2) W razie uznania pewnych ras trzody chlewnej lub owiec za odpowiednie dla określonego obszaru, zwierzęta tych gatunków, należące do innej rasy, hodowane na tym obszarze, odpowiadające wymaganiom, ustalonym w § 8 lub w § 13, mogą być wpisane do odpowiednich ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, jeżeli chlewnie lub owczarnie, do których one należą, odpowiadają wymaganiom ustalonym w § 21 ust. (1) pkt b), d), e), f) i g), a materiał żeński w tych chlewniach lub owczarniach jest pokrywany rozpłodnikami, które mogą być wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych.

Do art. 5.

§ 24. (1) Kontrola wartości użytkowej bydła polega na stwierdzaniu mleczności krów. Stwierdzanie mleczności krów przeprowadza się drogą próbnych udojów. Próbny udój odbywa się w godzinach przyjętych w gospodarstwie, lecz nie częściej niż 3 razy w ciągu doby i wykazuje wydajność mleka krowy w ciągu doby oraz zawartość w nim tłuszczu. Próbne udoje odbywają się w równych odstępach czasu, przynajmniej raz na cztery tygodnie. Na podstawie próbnych udojów oblicza się mleczność (§ 1, wydajność mleka i tłuszczu w kilogramach oraz przeciętny procent tłuszczu w mleku) poszczególnych krów w ciągu roku. Przy stwierdzaniu mleczności zapisuje się zużycie pasz, daty pokrycia i ocielenia się krów poddanych kontroli.

(2) Rok kontrolny liczy się od 15 maja do 14 maja roku następnego.

§ 25. Kontrola wartości użytkowej trzody chlewnej polega na stwierdzaniu jednej lub kilku z następujących właściwości:

a) płodności macior przez ustalanie liczby prosiąt każdego miotu,

b) przyrostu wagi przychówku przez ustalanie w poszczególnych miotach przeciętnej wagi prosiąt w 1, 21 i 56 dniu po urodzeniu,

c) wyzyskiwania paszy przez ustalanie ilości paszy zużytej na 1 kg przyrostu wagi zwierzęcia w określonym wieku,

d) szybkości dojrzewania zwierząt przez ustalanie wieku, w jakim zwierzę osiąga wagę odpowiednią dla pewnego kierunku hodowli,

e) wartości produktów rzeźnych przez ustalanie, w zależności od kierunku hodowli, stosunku wagi produktów

uboju do wagi żywego zwierzęcia lub przez ocenę ich jakości po zabiciu zwierzęcia.

§ 26. (1) Kontrola wartości użytkowej owiec polega na stwierdzaniu jednej lub kilku z następujących właściwości:

a) użytkowości strzyżnej przez ustalanie u poszczególnych zwierząt wydajności wełny brudnej za pewien okres czasu, barwy, połysku oraz stopnia i rodzaju zanieczyszczenia wełny, wysokości słupka lub kosmyka, jego budowy i falistości, właściwości włosa (długości, grubości, równości, sortymentu, wytrzymałości, rozciągliwości), stosunku procentowego wagi wełny czystej do wagi wełny brudnej (rendement), stopnia wilgotności wełny, jej wyrównania oraz właściwości tłuszczo-potu (barwy, rozpuszczalności itp.),

b) mleczności przez ustalanie wydajności mleka i zawartości w nim tłuszczu,

c) przyrostu wagi przez ustalanie wagi zwierzęcia co miesiąc w wieku od 2 do 6 miesięcy,

d) jakości kożucha przez ustalanie gęstości i wyrównania okrywy, odrostu (długości włosa), wysokości i budowy loka lub kosmyka, stosunku ilości włosa rdzeniowego do puchowego oraz obrostu,

e) jakości futerka przez zbadanie u zwierząt w wieku od 3 do 7 dni barwy i połysku futerka, charakteru loka (kształtu, konsystencji, jednorodności), rysunku futerka, obrostu oraz innych cech owłosienia.

(2) Stwierdzenie mleczności owiec przeprowadza się drogą próbnych udojów, wykonywanych co najmniej raz na dwa tygodnie w godzinach przyjętych w gospodarstwie, lecz nie częściej niż 3 razy w ciągu doby. Przy stwierdzaniu mleczności zapisuje się datę okocenia się, datę odsadzenia jagnięcia, długość okresu dojenia oraz rodzaj i jakość paszy i pastwiska.

(3) Stwierdzanie jakości kożucha przeprowadza się u wrzosówki i wrzosówki z domieszką krwi owcy romanowskiej w wieku od 6 do 8 miesięcy, a krukówki, świniarki czarnej i cakla czarnego oraz u tych owiec z domieszką krwi karakułu — w wieku około 4 miesięcy.

Do art. 7.

§ 27. (1) Komisje kwalifikacyjne działają w ustalonych dla nich okręgach, które nie mogą przekraczać obszaru powiatu. Okręg działania każdej komisji ustala izba rolnicza.

(2) Każda komisja kwalifikacyjna składa się z 3 członków i tyluż zastępców. Jednego członka i jego zastępcę do każdej komisji deleguje izba rolnicza, pozostałych zaś członków i ich

zastępców — przewodniczący właściwego wydziału powiatowego, przy czym jednego członka i jednego zastępcę w porozumieniu z izbą rolniczą.

(3) Członek delegowany przez izbę rolniczą jest przewodniczącym komisji kwalifikacyjnej, zastępca tego członka — zastępcą przewodniczącego.

(4) Przewodniczący wydziału powiatowego w porozumieniu z izbą rolniczą deleguje do komisji jako jednego członka i jego zastępcę, przedstawicieli powiatowego związku samorządowego obeznanych z właściwym działem hodowli; jako drugiego członka przewodniczący wydziału powiatowego deleguje samorządowego lekarza weterynaryjnego, a jako jego zastępcę — innego lekarza weterynaryjnego.

(5) W razie nieobecności na przeglądzie przedstawiciela powiatowego związku samorządowego lub jego zastępcy, przewodniczący komisji powinien powołać do spełniania zastępczo czynności członka komisji miejscowego rolnika, a w razie nieobecności lekarza weterynaryjnego, będącego członkiem komisji lub jego zastępcą — innego lekarza weterynaryjnego.

(6) Do ważności orzeczeń komisji kwalifikacyjnej potrzebna jest obecność 3 osób, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy oraz lekarza weterynaryjnego.

§ 28. (1) Uznawanie rozpłodników za odpowiednie do hodowli odbywać się będzie na podstawie oględzin dokonywanych na przeglądach. Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego dzieli okręgi działania komisyj na okręgi przeglądowe.

(2) Przeglądy buhajów i knurów odbywać się będą corocznie od początku marca do końca czerwca, przeglądy zaś tryków od początku sierpnia do końca września.

(3) Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego może zarządzić dodatkowe przeglądy rozpłodników po terminach ustalonych w ust. (2).

§ 29. (1) Komisje kwalifikacyjne uznają jako odpowiednie do hodowli rozpłodniki należące do rasy uznanej za odpowiednią dla właściwego obszaru, zdrowe oraz wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, przy czym buhaje powinny mieć przynajmniej 12 miesięcy, knury 8 miesięcy i tryki 6 miesięcy życia.

(2) Rozpłodniki nie wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych mogą być uznane za odpowiednie do hodowli, jeżeli odpowiadają pozostałym wymaganiom, wymienionym w ustępie poprzedzającym.

§ 30. Rozpłodniki, które odpowiadają wymaganiom, określonym w § 29, a nie osiągnęły w chwili przeglądu przepisanego wieku, może komisja uznać za odpowiednie do hodowli z termi-

nem ważności uznania od dnia, w którym rozpłodniki te osiągną przepisany wiek.

§ 31. Jeżeli ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30 nie jest dostateczna dla zaspokojenia potrzeb hodowlanych gminy, komisja kwalifikacyjna może wybrać brakującą ilość rozpłodników spośród pozostałych najodpowiedniejszych do hodowli, a przede wszystkim spośród zbliżonych do rasy uznanej za odpowiednią dla danego obszaru.

§ 32. (1) Orzeczenie komisji kwalifikacyjnej należy wydać i ogłosić właścicielowi rozpłodnika niezwłocznie po zakończeniu przeglądu. Orzeczenie to jest ostateczne.

(2) Bezpośrednio po dokonaniu przeglądu komisja kwalifikacyjna wydaje właścicielowi rozpłodnika uznanego, odpowiadającego wymaganiom ustalonym w §§ 29 lub 30, świadectwo uznania według wzoru załącznika Nr. 3 do rozporządzenia niniejszego, właścicielowi zaś rozpłodnika, odpowiadającego wymaganiom ustalonym w § 31, — według wzoru załącznika Nr. 4. Jeżeli rozpłodnik uznany został już w roku poprzednim i właściciel otrzymał świadectwo uznania, komisja kwalifikacyjna może wydać świadectwo uznania przez zaznaczenie na dokumencie zeszłorocznym nowego terminu ważności oraz opatrzenie tego dokumentu nową datą i podpisem przewodniczącego komisji.

(3) Izby rolnicze mogą określić sposób oznaczania rozpłodników, uznanych zgodnie z §§ 29 ust. (2), 30 oraz 31.

(4) W przypadku skorzystania z uprawnienia, zawartego w ustępie poprzedzającym, izba rolnicza powinna podać do powszechnej wiadomości sposób oznaczania rozpłodników.

(5) Świadectwa uznania buhajów i knurów ważne są do końca czerwca, świadectwa zaś uznania tryków do końca września — następnego roku kalendarzowego.

§ 33. Z dokonanego przeglądu komisja kwalifikacyjna sporządza protokół, w którym należy podać miejsce i datę przeglądu, skład komisji, ilość rozpłodników doprowadzonych i niedoprowadzonych, ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30, ilość rozpłodników uznanych zgodnie z § 31, jak również uwagi dotyczące stanu ilościowego i jakościowego rozpłodników w porównaniu z rokiem ubiegłym. Protokół powinien być podpisany przez przewodniczącego i członków komisji. Odpisy protokółu należy dostarczyć zarządowi gminy i wydziałowi powiatowemu, oryginał zaś wraz z aktami — przesłać izbie rolniczej.

Do art. 8.

§ 34. (1) Właściciele rozpłodników powinni zgłaszać do zarządu gminy: buhaje i knury do 15 lutego według stanu z 1 lutego, tryki do 15 lipca według stanu z 1 lipca. Zgłoszenie po-

winno zawierać: wiek, maść, w miarę możności rasę rozpłodnika, nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela.

(2) Jeżeli zachodzi potrzeba zarządzenia dodatkowego przeglądu rozpłodników po terminach, ustalonych w § 28 ust. (2), izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym właściwego wydziału powiatowego ustala odpowiedni termin zgłaszania rozpłodników do zarządu gminy. Termin ten powinien wynosić co najmniej 15 dni; przewodniczący wydziału powiatowego ogłasza go w każdej miejscowości okręgu przeglądowego.

§ 35. Izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym wydziału powiatowego ustala dzień i miejsce odbywania przeglądów rozpłodników w poszczególnych okręgach przeglądowych, po czym przewodniczący wydziału powiatowego ogłasza je w każdej miejscowości okręgu przeglądowego przynajmniej na 15 dni przed terminem przeglądu.

Do art. 9.

§ 36. (1) Wydział powiatowy określa ilość rozpłodników uznanych potrzebnych dla poszczególnych gmin, opierając się na zasadach ustalonych przez izbę rolniczą, a w szczególności biorąc pod uwagę ilość krów, świń i owiec, znajdujących się na obszarze gminy.

(2) Jeżeli na obszarze gminy ilość rozpłodników uznanych zgodnie z §§ 29 i 30, jest mniejsza od ilości rozpłodników, ustalonej dla tej gminy stosownie do ustępu poprzedzającego, wydział powiatowy oznaczy ilość rozpłodników, odpowiadających wymaganiom, ustalonym w §§ 29 i 30, jaką w bieżącym roku budżetowym należy zapewnić miejscowym rolnikom.

§ 37. (1) Zarządy gmin obowiązane są dostarczać komisjom kwalifikacyjnym wykazy rozpłodników: buhajów i knurów do 1 marca według stanu z 1 lutego, tryków do 1 sierpnia według stanu z 1 lipca. Wykazy powinny zawierać: wiek, maść, w miarę możności rasę rozpłodników, nazwiska i miejsca zamieszkania ich właścicieli.

(2) Jeżeli zachodzi potrzeba zarządzenia dodatkowego przeglądu rozpłodników po terminach, ustalonych w § 28 ust. (2), izba rolnicza w porozumieniu z przewodniczącym właściwego wydziału powiatowego ustala odpowiedni termin dostarczenia wykazu rozpłodników przez zarząd gminy komisji kwalifikacyjnej.

Do art. 10.

§ 38. (1) Od opłat, ustanawianych przez izby rolnicze, wolne są rozpłodniki nieuznane:

a) wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych,

b) używane w zakładach naukowych do badań naukowych lub w zakładach leczniczych do celów leczniczych.

(2) Właściciele rozpłodników zwolnieni są od uiszczania należnych opłat od tych rozpłodników nieuznanych, które:

a) w dniu przeglądu przez właściwą komisję kwalifikacyjną nie podlegały obowiązkowi doprowadzenia na przegląd z powodu nieosiągnięcia wieku: buhaje — 10 miesięcy, knury — 6 miesięcy, tryki — 3 miesięcy,

b) zostały wytrzebione lub padły przed terminem, ustalonym do uiszczenia opłaty, jak również, które na skutek choroby nie mogły być poddane wytrzebieniu przed tymże terminem,

c) nie mogły być doprowadzone przed komisję kwalifikacyjną z powodu przeszkód wywołanych siłą wyższą lub z powodu zarządzeń władzy.

Do art. 15.

§ 39. (1) Wniosek izby rolniczej o wprowadzenie w życie przepisów art. 6 — 11, 12 ust. 1 pkt 1) i ust. 2 ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec, powinien zawierać wyszczególnienie rodzaju zwierząt, w zastosowaniu do których mają być wprowadzone w życie wymienione przepisy ustawy oraz określenie obszaru, na którym projektuje się wprowadzenie tych przepisów w życie.

(2) Do wniosku izby rolniczej należy dołączyć uchwałę właściwej rady powiatowej o wyrażeniu zgody na ten wniosek. Uchwałę właściwej rady powiatowej zastępuje: w górnośląskiej części województwa śląskiego — uchwała właściwego sejmiku powiatowego, w cieszyńskiej zaś części województwa śląskiego — do czasu wprowadzenia samorządu powiatowego — opinia właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

§ 40. (1) Przepisy §§ 1 — 26, 39 i 40 wchodzą w życie z dniem 1 czerwca 1937 r.

(2) Na obszarach gmin i powiatów, na których w dniu 1 czerwca 1937 r. obowiązują już przepisy art. 6—11, 12 ust. 1 pkt 1) i ust. 2 ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec — przepisy §§ 27—38 wchodzą w życie z dniem 1 czerwca 1937 r.

(3) Na obszarach poszczególnych gmin i powiatów, na których w dniu 1 czerwca 1937 r. nie obowiązują jeszcze wymienione w ustępie poprzedzającym przepisy ustawy — przepisy §§ 27 — 38 wchodzą w życie jednocześnie z wprowadzeniem w życie tych przepisów ustawy.

(4) Z dniem 1 czerwca 1937 r. traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 120).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 25.V.37 r. Nr. 38, poz. 291).

Załącznik Nr. 1 do rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. (poz. 291).

Organizacje, które przed dniem 28 marca 1935 r. prowadziły księgi „rodowodowe“, „hodowlane“ itp.

1. Wielkopolska Izba Rolnicza oraz Pomorska Izba Rolnicza.
2. Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych w Warszawie.
3. Wojewódzkie Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych w Warszawie, Łodzi, Lublinie, Kielcach, Białymstoku, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n. B. i Łucku oraz związki hodowlane istniejące przy nich.
4. Małopolskie Towarzystwo Rolnicze (Oddziały we Lwowie i Krakowie) oraz związki hodowlane istniejące przy nim.
5. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego w Warszawie.
6. Związek Hodowców Bydła Polskiego w Warszawie.
7. Związek Hodowców Bydła Wschodnio-Fryzyjskiego Czerwono-Białego w Warszawie.
8. Związek Hodowców Bydła Górskiego w Warszawie.
9. Lubelski Związek Hodowców Bydła w Lublinie.
10. Związek Hodowców Bydła Polskiego Czerwonego w Białymstoku.
11. Związek Hodowców Bydła Czerwonego Polskiego Mlecznego Województwa Nowogródzkiego.
12. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego w Baranowiczach.

13. Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego.
14. Wołyński Związek Hodowców Bydła Krajowego Mlecznego w Łucku.
15. Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Bydła Czarno-Białego Rasy Nizinnej.
16. Zachodnio-Polski Związek Hodowców Bydła Czerwonego.
17. Pomorskie Towarzystwo Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego.
18. Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Warszawie.
19. Lubelski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej.
20. Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Baranowiczach.
21. Poleski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.
22. Wołyński Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Łucku.
23. Wielkopolski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.
24. Pomorski Związek Hodowców Trzody Chlewnej.
25. Związek Hodowców Owiec w Warszawie.
26. Wielkopolskie Towarzystwo Hodowców Owiec.
27. Pomorski Związek Hodowców Owiec.
28. Towarzystwo Hodowców Owiec w Toruniu.
29. Związek Hodowców Karakułów w Warszawie.

Załącznik Nr 2 do rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. (poz. 291).

Organizacje, które przed dniem 1 czerwca 1937 r. prowadziły w woj. śląskim księgi „rodowodowe“, „hodowlane“ itp.

1. Śląska Izba Rolnicza.
2. Stowarzyszenie Hodowców Bydła Zarodowego na Śląsku w Katowicach.
3. Śląski Związek Hodowców Bydła Nizinnego w Katowicach.
4. Śląski Związek Hodowców Bydła Czerwonego w Cieszynie.
5. Związek Hodowców Bydła Nizinnego Czarno-Białego Województwa Śląskiego (Herdbuchgesellschaft für Schwarzweiss Niederungsvieh der Wojewodschaft Schlesien).

Załącznik Nr 3 do rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. (poz. 291).

Grzbiet

Nr . . . . .

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

. . . .

Właściciel . . . .

. . . .

zamieszkały . . . .

Świadectwo ważne jest od dnia . . .

. . . .

do dnia . . . . 19 . . r.

na obszarze, dla którego rasa . . .

. . . .

została uznana za odpowiednią.

Podpis
przewodniczącego Komisji

. . . .

dnia . . . . 19 . . r.

Komisja Kwalifikacyjna
powiatu . . . .
przy
. . . . Izbie Rolniczej
Nr . . . .

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

Komisja kwalifikacyjna stosownie do art. 7 ust. (2) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 349) — uznaje za odpowiedniego do hodowli buhaja (knura, tryka) . . . . .wpisanego do księgi . . . . pod Nr . . . . .rasy . . . . maści[1]) . . . . własność p. . . . . .zamieszkałego . . . . ,

Niniejsze świadectwo daje właścicielowi lub posiadaczowi wymienionego buhaja (knura, tryka) stosownie do art. 6 ust. (1) powołanej wyżej ustawy, prawo pokrywania tym buhajem (knurem, trykiem) cudzych krów (świń, owiec) na obszarze, dla którego w myśl art. 4 ust. (1) tejże ustawy rasa . . . . uznana została za odpowiednią.

Świadectwo ważne jest od dnia . . . . do dnia . . . . 19 . . r.

Podpis przewodniczącego komisji

. . . .

. . . . .dnia . . . . . . 19 . . r.

[1]) Szczegółowy opis.

Grzbiet

Nr . . . .

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

. . . .

Właściciel . . . .

. . . .

zamieszkały . . . .

. . . .

Świadectwo ważne jest do dnia . . . . 19 . . r.
na obszarze gminy . . . .
. . . .

Podpis przewodniczącego Komisji

. . . .

dnia . . . . 19 . . r.

Załącznik Nr 4 do rozp. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. (poz. 291).

Komisja Kwalifikacyjna
powiatu . . . .
przy
. . . . Izbie Rolniczej
Nr . . . .

Świadectwo uznania buhaja (knura, tryka)

Komisja kwalifikacyjna stosownie do art. 7 ust. (3) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 349) — uznaje za odpowiedniego do hodowli buhaja (knura, tryka) . . . .
. . . . rasy . . . .
. . . . maści[1]) . . . .
stanowiącego własność p. . . . .
zamieszkałego w . . . .

Niniejsze świadectwo daje właścicielowi lub posiadaczowi wymienionego buhaja (knura, tryka) stosownie do art. 6 ust. (1) i (4) powołanej wyżej ustawy, prawo pokrywania tym buhajem (knurem, trykiem) cudzych krów (świń, owiec) na obszarze gminy . . . .

Świadectwo ważne jest do dnia . . . .
19 . . r.

Podpis przewodniczącego komisji

. . . .

. . . . dnia . . . . . . 19 . . r.

Papier koloru żółtego.

---

[1]) Szczegółowy opis.

50.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 4 maja 1937 r.

o wprowadzeniu w życie na pewnych obszarach Państwa niektórych przepisów ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec.

Na podstawie art. 15 ust. (3) ustawy z dn. 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) oraz w związku z ustawą śląską z dnia 15 czerwca 1936 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. Śl. Nr. 16, poz. 28) zarządzam co następuje:

§ 1. Przepisy art. 6—11, 12 ust. (1) pkt 1 i ust. (2) ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 349) wchodzą w życie:

1) w zastosowaniu do bydła na obszarze:

gmin: Przytyk, Wolanów i Zakrzów w powiecie radomskim oraz

gmin: Kidów i Żarnowiec w powiecie olkuskim — w województwie kieleckim;

gmin: Chełmiec Polski, Łącko, Nawojowa, Podegrodzie i Stary Sącz (wiejskiej i miejskiej) w powiecie nowosądeckim w województwie krakowskim;

powiatów: biłgorajskiego, krasnystawskiego i tomaszowskiego — w województwie lubelskim;

powiatów: kolbuszowskiego i leskiego — w województwie lwowskim;

powiatów: bielskiego, cieszyńskiego, pszczyńskiego i świętochłowickiego w województwie śląskim;

powiatu brodzkiego — w województwie tarnopolskim;

gmin: Chrostkowo, Czermin, Dzierzno, Okalewo, Osiek, Pręczki, Rogowo, Skrwilno, Starorypin, Szczutowo, Wąpielsk i Żałe w powiecie rypińskim oraz

gmin: Bieżuń, Gojsk, Kosemin, Rościszewo i Sierpc w powiecie sierpeckim — w województwie warszawskim;

2) w zastosowaniu do trzody chlewnej na obszarze:

powiatów: przeworskiego, rzeszowskiego i turczańskiego — w województwie lwowskim;

powiatu gostyńskiego — w województwie poznańskim oraz

powiatów: bielskiego, cieszyńskiego, pszczyńskiego i świętochłowickiego — w województwie śląskim;

3) w zastosowaniu do owiec na obszarze:
gmin: Jangrot i Sułoszowa w powiecie olkuskim oraz
gmin: Drzewica, Kuniczki i Opoczno (wiejskiej) w powiecie opoczyńskim — w województwie kieleckim;
powiatów: bialskiego, gorlickiego, jasielskiego, nowotarskiego i żywieckiego — w województwie krakowskim;
gminy Rudzica w powiecie bielskim oraz
gmin: Brenna, Goleszów, Istebna, Jaworzynka, Koniaków, Ustroń i Wisła w powiecie cieszyńskim — w województwie śląskim;
gminy Kompina w powiecie łowickim oraz
gminy Skierniewka w powiecie skierniewickim — w województwie warszawskim.

§ 2. Przeglądy rozpłodników na obszarach, określonych w § 1, mogą w 1937 r. odbyć się po terminach ustalonych w § 28 ust. (2) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 291). Terminy zgłaszania rozpłodników (buhajów i knurów) do zarządów gmin, jak również terminy dostarczania przez zarządy gmin wykazów tych rozpłodników komisjom kwalifikacyjnym w 1937 r. (§ 34 i 37 wymienionego wyżej rozporządzenia) dla odpowiednich obszarów, określonych w § 1, ustalą izby rolnicze w porozumieniu z przewodniczącymi właściwych wydziałów powiatowych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1937 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 25.V.37 r. Nr. 38, poz. 292).

51.

PISMO MINISTERSTWA ROLNICTWA I R. R.

Nr. BP. II—11/11 z dnia 4 marca 1937 r.

w sprawie przeniesienia siedziby referatu melioracyjnego z Dubna do Krzemieńca.

Ministerstwo komunikuje, że Pan Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, przychylajac się do wniosku Pana Wojewody, decyzją z dnia 26 lutego 1937 r. postanowił przenieść od dnia 1

kwietnia 1937 r. siedzibę referatu melioracyjnego ze Starostwa Powiatowego w Dubnie do Starostwa Powiatowego w Krzemieńcu.

Dyrektor Biura Personalnego *Szymański*

Otrzymuje p. Wojewoda Wołyński w Łucku.

52.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I R. R.

Nr. BP. XI—3/14 z dnia 8 kwietnia 1937 r.

w sprawie ustanowienia nowego referatu melioracyjnego w Starostwie Powiatowym w Mołodecznie.

Z zakresu działania referatu melioracyjnego w Starostwie Powiatowym w Wilejce wyłączam powiat mołodecki i dla obszaru tego ostatniego powiatu ustanawiam nowy referat melioracyjny w Starostwie Powiatowym w Mołodecznie.

Minister *J. Poniatowski*

Otrzymuje P. Wojewoda w Wilnie.

53.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. P. XXIII./6/523/37 z 5 maja 1937 r.

w sprawie kwalifikowania nabywców przy parcelacji rządowej.

W ślad za pismem z dn. 17.III. r. b. Nr. P. XXIII/6/523/37 Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych wyjaśnia, że zastrzeżenia co do nabywania działek rolniczych i ogrodniczo-warzywniczych przez zawodowych wojskowych, pracowników państwowych i komunalnych oraz państwowych i komunalnych instytucji nie dotyczą członków ich rodzin, o ile członkowie ci *odpowiadają wszelkim wymaganiom, stawianym nabywcom przy parce-*

lacji rządowej, wynikającym z ustawy o wykonaniu reformy rolnej i powołanego zarządzenia z dn. 17.III. r. b., a w szczególności *o ile ich główne zajęcie i podstawę utrzymania stanowi produkcja rolnicza lub warzywniczo-ogrodnicza.*

Za Dyrektora Departamentu
K. Smoleński.
Naczelnik Wydziału.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie i Państwowy Bank Rolny.

54.

OKÓLNIK NR. 10 MINISTERSTWA R. I R. R.

Nr. M. I—1/1/37 z 10 maja 1937 r.

w sprawie wyjaśnienia pojęcia wody cudzej w związku z wykonaniem art. 11 ustawy o rybołówstwie.

Artykuł 11 ustawy o rybołówstwie z dnia 7 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) postanawia, że prawo do rybołówstwa w cudzej wodzie niewpisane do księgi wieczystej nierlchomości obejmującej ową wodę, ani też do księgi wodnej powinno być w ciągu lat pięciu od dnia wejścia w życie tej ustawy zgłoszone do księgi wodnej oraz że niezgłoszenie go w terminie powyższym do wpisania w księdze wodnej będzie oznaczało zrzeczenie się i wygaśnięcie tego prawa na rzecz właściciela wody.

Wspomniany artykuł ustawy o rybołówstwie wymaga bliższego rozpatrzenia pojęcia wody cudzej. Wody publiczne należy uważać za cudze w rozumieniu art. 11 w stosunku do wszystkich osób, wody prywatne zaś za własne w stosunku do właścicieli tych wód. Każda więc osoba, roszcząca sobie prawo do rybołówstwa w wodach publicznych, powinna je zgłosić do wpisu do ksiąg wodnych jako wykonywane w cudzej wodzie, każda zaś osoba roszcząca sobie prawo do rybołówstwa w cudzej wodzie prywatnej powinna je również zgłosić do wpisu.

Ustawa wodna z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 574/28) stoi na stanowisku, że wszystkie wody są publiczne, o ile z mocy tej ustawy (art. 4), albo wskutek szczególnych tytułów prawnych nie stanowią własności prywatnej

(art. 2). Tym samym uchylona została dawniejsza (z przed czasu obowiązywania ustawy wodnej) własność prywatna na wodach płynących, opierająca się na kodeksach cywilnych, jako sprzeczna z ustawą wodną (art. 264) z wyjątkami w ustawie wodnej przewidzianymi (art. 2 ust. 1 i art. 4).

Wobec tego przy zgłaszaniu praw do rybołówstwa w cudzej wodzie celem wpisu do ksiąg wodnych władze winny traktować wszystkie wody zasadniczo jako wody publiczne, jako zaś wody prywatne te wody, które podpadają pod art. 4 lit. a, b, c ustawy wodnej, względnie co do których wykazano się tytułem szczególnym (ust. 1 art. 2 ustawy wodnej). W razie sporu co do kwestii czy woda jest publiczna, czy prywatna, rozstrzygnięcie sprawy należy do sądów powszechnych, jak to wyjaśnił Najwyższy Trybunał Administracyjny w swym wyroku z dnia 27 listopada 1936 r. do Nr.Rej. 3828/34. Do oceny natomiast, czy przedstawione przez interesowanych w związku z postanowieniami wyżej cyt. art. 11 dowody (dokumenty) stanowią szczególny tytuł prawny w rozumieniu art. 2 ustawy wodnej są powołane władze administracji ogólnej (władze wodne).

Rzeczową właściwość władz wodnych w sprawach, dotyczących wpisu uprawnień rybackich do ksiąg wodnych, należy oceniać według art. 185 do 187 ustawy wodnej.

Dyrektor Departamentu
L. Krawulski.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego oraz Komisarz Rządu na m. st. Warszawę.

55.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I R. R.

Nr. BP. I—3/7 z dnia 13 maja 1937 r.

w sprawie włączenia powiatów trembowelskiego i zborowskiego do właściwości komisarza ochrony lasów w Starostwie Pow. w Tarnopolu.

W częściowej zmianie zarządzenia z dnia 30.V.1936 r. Nr. BP. XI—7/6 w sprawie podziału województw na obwody ochrony lasów (Dz. Urz. MR i RR Nr. 10, poz. 83) wyrażam zgodę na wyłączenie powiatów trembowelskiego i zborowskiego

z właściwości referatów ochrony lasów w Starostwach w Czortkowie i Złoczowie oraz na włączenie tych ostatnich powiatów do właściwości komisarza ochrony lasów w Starostwie Powiatowym w Tarnopolu.

Minister *Jul. Poniatowski*

Otrzymuje P. Wojewoda w Tarnopolu.

56.

PISMO MINISTERSTWA ROLNICTWA I R. R.

Nr. BP. I—3/3 z 13 maja 1937 r.

w sprawie zmiany siedziby komisarza ochrony lasów ze Starogardu do Kościerzyny.

W częściowej zmianie zarządzenia z dnia 30.V.1936 r. Nr. BP. XI—7/6 w sprawie podziału województw na obwody ochrony lasów (Dz. Urz. MR i RR Nr. 10, poz. 83) Ministerstwo wyraża zgodę na zmianę siedziby komisarza ochrony lasów ze Starogardu do Kościerzyny.

O wydanych zarządzeniach uprasza się zawiadomić Ministerstwo.

Dyrektor Biura Personalnego
Szymański

Otrzymuje P. Wojewoda Pomorski w Toruniu.

WARSZAWSKIE ZAKŁADY GRAFICZNE, WILCZA 60, TELEFON 8-93-47.